Д Е Т С К А Г Р А Д И Н А „СВОБОДА” – ЯМБОЛ
8600 Ямбол, ул. „Ал. Стамболийски” №78 - централна сграда
ул. „Марко Бехар” № 1 – сграда 2, к-с „Георги Бенковски” № 400 – сграда 3
e - mail : info-2812107@edu.mon.bg , http://dgsvoboda.net , тел: 046 / 66 34 72

Заличено
Обстоятелство по
Чл.2 от ЗЗЛД

УТВЪ а/

Приложение 6

Запове 15.09.2026г.

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ИНТЕРКУЛТУРНО И ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2026/2027 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма е разработена в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование и действащата нормативна уредба в областта на гражданското, здравното, интеркултурното и екологичното образование.

Програмата е част от цялостната политика на ДГ „Свобода“ за изграждане на позитивна, приобщаваща, безопасна и подкрепяща образователна среда.

В предучилищна възраст гражданското, здравното, интеркултурното и екологичното образование се реализират чрез цялостния образователен процес, ежедневните ситуации, играта, общуването и личния пример на възрастните.

Програмата е насочена към формиране на начални знания, умения, ценности и нагласи, които подпомагат развитието на детето като активна, отговорна, толерантна и социално ангажирана личност.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ

Формиране на ценности, знания, умения и положителни нагласи у децата за отговорно поведение, уважение към другите, грижа за здравето, приемане на различията и опазване на природата и околната среда.

III. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Формиране на начални представи за правата и отговорностите на детето.
2. Развитие на умения за общуване, сътрудничество и взаимопомощ.
3. Възпитаване на уважение към правилата в групата и детската градина.
4. Формиране на положително отношение към общността и обществения живот.
5. Формиране на здравословни навици и отговорно отношение към собственото здраве.
6. Развитие на толерантност и уважение към хората, които са различни от нас.
7. Формиране на начални представи за културното многообразие.
8. Насърчаване на приемането и уважаването на различията между хората.
9. Формиране на отговорно отношение към природата и околната среда.
10. Развитие на екологична култура и навици за опазване на природата.
11. Насърчаване на активното участие на децата в инициативи на детската градина.
12. Включване на семейството като партньор в гражданското, здравното, интеркултурното и екологичното образование.

IV. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

При реализиране на програмата се спазват следните принципи:

- уважение към личността на детето;
- равнопоставеност;
- недопускане на дискриминация;
- толерантност и приемане на различията;
- позитивно общуване;
- зачитане на правата на детето;
- учене чрез игра и преживяване;
- практическа насоченост;
- партньорство със семейството;
- отговорно отношение към природата;
- съобразяване с възрастовите и индивидуалните особености на децата.

V. ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел

Формиране на начални знания и умения за участие в живота на групата, детската градина и общността, за спазване на правила и за уважение към правата и достойнството на другите.

Основни акценти

1. Аз и другите

- уважение към другите;
- приятелство;
- взаимопомощ;
- сътрудничество;
- споделяне;
- изслушване;
- приемане на различно мнение.

2. Правила и отговорности

Децата се запознават с:

- правилата в групата;
- правилата в детската градина;
- защо са необходими правилата;
- личните отговорности;
- последствията от неспазването на правилата.

3. Права на детето

Формират се начални представи за:

- право на име и семейство;
- право на грижа и закрила;
- право на образование;
- право на игра и почивка;
- право да бъде изслушано;
- уважение към личността и достойнството.

4. Отговорно поведение

Насърчават се:

- самостоятелността;
- отговорността;
- грижата за другите;
- взаимопомощта;
- участието в общи дейности;
- спазването на общоприети правила.

Примерни дейности:

- изработване на правила на групата;
- ролеви игри;
- ситуации за решаване на конфликти;
- дейности за взаимопомощ;
- участие в общи инициативи;
- отбелязване на национални и общностни празници.

VI. ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел

Формиране на знания, умения и навици за опазване на здравето и изграждане на здравословен начин на живот.

Основни акценти

- лична хигиена;
- здравословно хранене;
- физическа активност;
- сън и почивка;
- престой на открито;
- грижа за тялото;
- грижа за зъбите;
- емоционално благополучие;
- безопасно поведение;
- търсене на помощ при нужда.

Здравното образование се реализира в тясна връзка с **Плана за здравно образование, физическа активност и здравословен начин на живот** на детската градина.

VII. ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел

Формиране на уважение към различията между хората и развитие на положителни нагласи към културното многообразие.

Основни акценти

- приемане на различията;
- уважение към всеки човек;
- различни семейства и традиции;
- празници и обичаи;
- езиково и културно многообразие;
- взаимно опознаване;
- толерантност;

- недопускане на подигравки и изключване;
- сътрудничество между децата.

Примерни дейности:

- „Моето семейство“;
- „Нашите традиции“;
- представяне на различни празници и обичаи;
- музика и танци от различни култури;
- приказки от различни народи;
- изложби и тематични табла;
- съвместни дейности с родители;
- игри за приемане и уважение към различията.

Особено внимание се отделя на създаването на среда, в която всяко дете се чувства прието и значимо, независимо от семейната си среда, езиковите си особености или индивидуалните си характеристики.

VIII. ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел

Формиране на начална екологична култура и отговорно отношение към природата и околната среда.

Основни акценти

1. Природата около нас

- растения;
- животни;
- сезонни промени;
- вода;
- въздух;
- почва;
- значение на природата за човека.

2. Грижа за природата

Децата се насърчават:

- да пазят растенията;
- да не замърсяват;
- да пазят животните;
- да пестят вода;
- да пазят чистота;
- да използват разумно ресурсите.

3. Отпадъци и разделно събиране

Формират се начални представи за:

- отпадъците;
- повторната употреба;
- разделното събиране;
- рециклирането;
- намаляването на отпадъците.

4. Практически дейности

- засаждане и отглеждане на растения;
- грижа за цветни и зелени площи;
- почистване на определени пространства;
- изработване на предмети от отпадъчни материали;
- наблюдение на природата;
- екологични изложби;
- тематични дни.

IX. ПЛАН-ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Направление	Срок	Отговорни
1.	Създаване и припомняне на правила за групата	Гражданско	Септември	Учители
2.	„Ние сме приятели" – дейности за взаимопомощ и сътрудничество	Гражданско/интеркултурно	Септември	Учители
3.	Дейности за лична хигиена и грижа за здравето	Здравно	Септември	Учители
4.	„Природата през есента" – наблюдения и практически дейности	Екологично	Октомври	Учители
5.	Дейности за здравословно хранене	Здравно	Октомври	Учители
6.	„Моето семейство" – представяне на семейни традиции	Интеркултурно	Октомври	Учители, родители
7.	Дейности за правата и отговорностите на детето	Гражданско	Ноември	Учители
8.	„Различни, но заедно" игри за приемане на различията	Интеркултурно	Ноември	Учители
9.	Дейности за толерантност и взаимопомощ	Гражданско/интеркултурно	Ноември	Учители

10.	Дейности за емоциите и позитивното общуване	Здравно/гражданско	Ноември	Учители
11.	„Да пазим природата чиста“	Екологично	Декември	Учители
12.	Изработване на изделия от отпадъчни материали	Екологично	Декември	Учители
13.	„Здравословният начин на живот“	Здравно	Януари	Учители
14.	„Зимата в природата“ – наблюдения	Екологично	Януари	Учители
15.	Дейности за безопасно и отговорно поведение	Гражданско/здравно	Февруари	Учители
16.	Приказки и музика от различни народи	Интеркултурно	Февруари	Учители
17.	„Моята планета – моят дом“	Екологично	Март	Учители
18.	Засаждане/отглеждане на растения	Екологично	Март–април	Учители, деца
19.	„Ден на здравето“ – тематични дейности	Здравно	Април	Учители, медицински специалист
20.	„Да помогнем на природата“ – екологична инициатива	Екологично	Април	Учители, деца
21.	Дейности, посветени на българските традиции и култура	Гражданско/интеркултурно	Май	Учители
22.	„Заедно можем повече“ – съвместна инициатива с родители	Гражданско/интеркултурно	Май	Учители, родители
23.	Дейности за безопасно и здравословно лято	Здравно	Юни	Учители
24.	„Аз пазя природата“ – обобщаващи дейности	Екологично	Юни	Учители
25.	Анализ на реализираните дейности и постигнатите резултати	Всички направления	Юни	Директор, учители

X. ФОРМИ И МЕТОДИ

Програмата се реализира чрез:

- педагогически ситуации;
- игрови ситуации;
- беседи;

- ролеви игри;
- приказки и разкази;
- драматизации;
- песни и танци;
- наблюдения;
- практически дейности;
- експерименти;
- тематични дни;
- изложби;
- празници и инициативи;
- дейности на открито;
- работа по проекти;
- съвместни дейности с родители.

Основен подход е **ученето чрез преживяване и практика**, съобразено с възрастта и индивидуалните възможности на децата.

XI. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛИТЕ

За ефективното реализиране на програмата се предвиждат:

- информиране на родителите за дейностите;
- участие на родители в тематични инициативи;
- представяне на семейни традиции и обичаи;
- съвместни екологични дейности;
- спортни и здравни инициативи;
- изложби и творчески дейности;
- беседи и консултации;
- насърчаване на активното партньорство между семейството и детската градина.

XII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на учебната година се очаква децата:

В областта на гражданското образование:

- да познават основни правила за поведение;
- да разбират значението на правилата;
- да проявяват отговорност;
- да умеят да си сътрудничат;
- да проявяват взаимопомощ;
- да познават основни права на детето.

В областта на здравното образование:

- да познават основни правила за лична хигиена;
- да разбират значението на здравословното хранене;
- да осъзнават значението на движението;
- да познават основни правила за безопасност;
- да умеят да споделят свои чувства и потребности.

В областта на интеркултурното образование:

- да приемат различията между хората;
- да проявяват уважение към другите;
- да познават различни традиции и обичаи;
- да не допускат подигравателно и изключващо поведение;
- да взаимодействат позитивно с всички деца.

В областта на екологичното образование:

- да познават основни природни обекти;
- да проявяват грижа към растенията и животните;
- да пазят чистота;
- да разбират значението на водата и природните ресурси;
- да имат начални представи за разделното събиране и рециклирането;
- да участват в практически екологични дейности.

XIII. МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ

Изпълнението на програмата се проследява чрез:

- наблюдение на поведението на децата;
- наблюдение на формираните навици;
- анализ на участието в инициативи;
- педагогическа диагностика;
- обратна връзка от родителите;
- анализ на реализираните дейности;
- обсъждане на резултатите в педагогическия съвет.

В края на учебната година се извършва анализ на изпълнението и се набелязват мерки за следващата учебна година.

XIV. ОТГОВОРНОСТИ

Директорът:

- организира изпълнението на програмата;
- определя отговорните лица;
- осъществява контрол;
- осигурява необходимите условия.

Педагогическите специалисти:

- планират и реализират дейностите;
- съобразяват ги с възрастовите и индивидуалните особености на децата;
- проследяват резултатите;
- взаимодействат с родителите.

Медицинският специалист:

- подпомага дейностите в областта на здравното образование;
- участва в здравнообразователни инициативи;
- консултира педагогическите специалисти в рамките на компетентността си.

XV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Програмата се реализира през учебната 2026/2027 година.
2. Дейностите по програмата се осъществяват в рамките на педагогическото взаимодействие и ежедневния живот на детската градина.
3. Програмата се реализира във взаимодействие с останалите планове и програми на ДГ „Свобода".
4. Здравнообразователните дейности се координират с **Плана за здравно образование, физическа активност и здравословен начин на живот**.
5. Дейностите по безопасност на движението по пътищата се реализират съобразно **Плана за работа по БДП**.
6. При необходимост програмата може да бъде актуализирана в зависимост от нормативни промени и конкретните потребности на децата.
7. За изпълнението на програмата отговорност носят директорът и педагогическите специалисти съобразно определените им задължения.

Програмата е приета с решение на Педагогическия съвет

Протокол № 1/15.09. 2026 г.